

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४८) काठमाडौं, वैशाख ७ गते २०५५ साल (संख्या १)

भाग ३

श्री ५ को सरकार

कृषि मन्त्रालयको सूचना

खाद्य ऐन २०२३ को दफा ७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायको खाद्य पदार्थको गुणस्तर वा मात्रा देहाय बमोजिम निर्धारण गरेकोले यो सूचना प्रकाशन भएको मिति देखि लागू हुने गरी यो आदेश जारी गरेको छ।

संकेत नम्बर ०९.०१ खनिजयुक्त पानी (Mineral Water)

- (क) 'प्राकृतिक खनिजयुक्त पानी' (Natural Mineral Water) भन्नाले प्राकृतिक पिउन योग्य पानीबाट वा पानीको मुहान, कुवा, इनार वा भूमिगत पानीबाट (सार्वजनिक खाने पानी वितरणबाट बाहेक) आएको पानी सम्झनु पर्दछ र यस्तो पानीमा वाह्य धूलो पदार्थ वा स्वास्थ्यलाई हानि पुर्याउने पदार्थ नरहेको हुनु पर्दछ।
- (ख) 'रसायनिक तत्व थपि बनाएको खनिजयुक्त पानी' भन्नाले आवश्यक रसायनिक तत्व थपी प्रशोधन गरी खनिजयुक्त बनाईएको पानीलाई सम्झनु पर्दछ।
- (ग) खनिजयुक्त पानीको रंग, स्वाद स्वाभाविक तथा गन्धरहित हुनु पर्दछ।
- (घ) खनिजयुक्त पानी प्याकिङ्ग नगरिकन परिवहन गर्न निशेधित छ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

(ड०) खनिजयुक्त पानी सफा र निरोगन (Sterile) गरिएको खाद्य ग्रेडको प्लाष्टिक वा काँचको भाँडामा प्याक गरिएको (Hermetically Sealed) हुनु पर्दछ ।

खनिज युक्त पानीको गुणस्तर देहाय बमोजिम हुनु पर्दछ :

(क) देहायका तत्व तथा यौगिक देहायको परिमाण भन्दा नबढेको वा अनुपस्थित हुनुपर्दछ

टर्बिडिटी (एन. टि. यू.)	- ५ एन. टि. यू. मा नबढेको
(Turbidity NTU)	
कूल घुलनशील ठोस पदार्थ	- ७५० पि. पि. एम. मा नबढेको
(Total Dissolved Solids)	
पि एच (pH)	- ६.५ - ८ सम्म
तामा (Copper as Cu)	- १.० पि. पि. एम. मा नबढेको
फलाम (Iron as Fe)	- ०.३ पि. पि. एम. मा नबढेको
नाइट्रेट (Nitrate as NO ₃)	- ४५ पि. पि. एम. मा नबढेको
क्लोरिनको अवशेष (Residual Free Chlorine)	- ०.२ पि. पि. एम. मा नबढेको
ल्फोराईड (Fluoride as F)	- १.५ पि. पि. एम. मा नबढेको
पारो (Mercury as Hg)	- ०.००१ पि. पि. एम. मा नबढेको
क्याडमियम (Cadmium as Cd)	- ०.०१ पि. पि. एम. मा नबढेको
आर्सेनिक (Arsenic as As)	- ०.०५ पि. पि. एम. मा नबढेको
सायनाइड (Cyanide)	- ०.०१ पि. पि. एम. मा नबढेको
सिसा (Lead as Pb)	- ०.०५ पि. पि. एम. मा नबढेको
एमोनिया (Ammonia)	- अनुपस्थित
नाईट्राइट (Nitrite)	- ०.००५ पि. पि. एम. मा नबढेको
क्रोमियम (Chromium as Cr)	- ०.०५ पि. पि. एम. मा नबढेको
क्लोराईडस (Chlorides as Cl)	- २०० पि. पि. एम. मा नबढेको
सल्फेट (Sulphate as SO ₄)	- २५० पि. पि. एम. मा नबढेको
क्षारियता (Alkalinity as HCO ₃)	- ६०० पि. पि. एम. मा नबढेको
म्याङ्गानिज (Manganese as Mn)	- ०.१ पि. पि. एम. मा नबढेको
क्याल्सियम (Calcium as Ca)	- १०० पि. पि. एम. मा नबढेको
जिङ्क (Zinc as Zn)	- ५.० पि. पि. एम. मा नबढेको
म्याग्नेसियम (Magnesium as Mg)	- ७५.० पि. पि. एम. मा नबढेको
कडापन (Hardness)	- २०० पि. पि. एम. मा नबढेको

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ख)सुक्ष्म जीवाणु देहायको परिमाण भन्दा नबढेको वा अनुपस्थिति हुनुपर्दछ ।

टोटल मेशोफिलिक ब्याक्टेरिया गणना (Total Mesophilic Bacterial Count)	- २५ प्रति एम एल मा नबढेको
यीष्ट र मोल्ड गणना / एम. एल. (Yeast & Mould Count / ml)	- अनुपस्थित
कोलिफर्म गणना / १०० एम. एल. (Coliform Count / 100 ml)	- अनुपस्थित
फिकल कोलीफर्म / १०० एम. एल. (Faecal Coliform / 100 ml)	- अनुपस्थित
इ कोलाई / १०० एम. एल. (E.Coli / 100 ml)	- अनुपस्थित
ब्यासिलस सिरियस / एम. एल. (Bacillus cereus / ml)	- अनुपस्थित
साल्मोनेला / २५ एम. एल. (Salmonella / 25 ml)	- अनुपस्थित
सिगेला / २५ एम. एल. (Shigella / 25 ml)	- अनुपस्थित
भिब्रिओ कलेरी / एम. एल. (Vibrio cholerae / ml)	- अनुपस्थित
भि. पारा हिमोलाईटिकस / एम. एल. (V. Parahaemolyticus / ml)	- अनुपस्थित
क्लोस्ट्रिडिअम बोटुलिनम् / एम. एल. (Clostridium Botulinum / ml)	- अनुपस्थित
क्लो वेल्चि / एम. एल. (Clo. Welchii / ml)	- अनुपस्थित
फेकलिज स्ट्रेप्टोकोकस / १०० एम. एल. (Streptococcus Faecalis / 100 ml)	- अनुपस्थित
नेमाटोडस् (सिष्ट, ओभा, लार्वा) (Nematodes - Cyst. Ova, Larva)	- अनुपस्थित

३ (३)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ग) जीवनाशक विषादी अवशेष देहाएको परिमाण भन्दा नबढेको हुनुपर्दछ ।

डि. डि. टि. (D. D. T.)	- १ पि. पि. एम. मा नबढेको
आल्ड्रिन र डाइल्ड्रिन (Aldrin and Dieldrin)	- ०.०३ पि. पि. एम. मा नबढेको
क्लोर्डन (Chlordane Total Isomers)	- ०.३ पि. पि. एम. मा नबढेको
हेक्साक्लोरोबेन्जिन (Hexachlorobenzene)	- ०.०१ पि. पि. एम. मा नबढेको
हेप्टाक्लोर र हेप्टाक्लोर इपोक्साईड (Heptachlor and Heptachlor epoxide)	- ०.१ पि. पि. एम. मा नबढेको
गामा बी.एच.सी. वा गामा एच.सि.एच वा लिन्डेन (γ BHC or γ HCH or Lindane)	- ३.० पि. पि. एम. मा नबढेको
मेथोक्सिक्लो (Methoxychlor)	- ३० पि. पि. एम. मा नबढेको
२, ४, - डि (2, 4 - D)	- १०० पि. पि. एम. मा नबढेको

आज्ञाले,

सूर्यनाथ उपाध्याय

श्री ५ को सरकारको सचिव

(४)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।